2026. OKTÓBER 09. V. ÉVFOLYAM, 340. SZÁM, 5787. TISRI 28. VALLÁS, KULTÚRA, HITÉLET

HETILAP

SABBATON שבתון

ב"ה

A REBBÉK EMLÉKEZETE

Rabbi Cvi Hirs Heller, akit rendkívüli éleslátása miatt „Hirsch Charifnak", vagyis „éles eszű Hirschnek" neveztek, a magyarországi és közép-európai ortodox zsidóság egyik jelentős talmudtudósa volt. Életét a 18. század végén és a 19. század első évtizedeiben élte, és munkásságával több magyarországi zsidó közösség történetében is maradandó nyomot hagyott. Tanulmányait a kor legkiválóbb jesiváiban végezte, majd Galíciában, többek között Brodyban működött. A korabeli zsidó világban hamar híressé vált rendkívüli talmudi tudásáról és éles logikájáról. Tudományos tekintélyét mutatja, hogy később olyan nagynevű rabbikkal állt kapcsolatban, mint a Hatám Szófér, aki nagyra becsülte tudását és munkásságát. Életének egyik fontos állomása Ungvár volt, ahol rabbi és jesivavezető lett. Itt különösen nagy figyelmet fordított a fiatalok tanítására. Tanítványai között volt Slomo Ganzfried, aki később a világszerte ismert Kicur Sulchán Áruch szerzőjeként vált híressé. Ganzfried még gyermek volt, amikor elveszítette édesapját, és Heller rabbi magára vállalta nevelését és tanítását. Heller híre Magyarországon is gyorsan terjedt. A bonyhádi zsidó közösség annyira nagyra becsülte, hogy amikor rabbinak szerette volna megnyerni, egészen Ungvárig kocsit küldött érte. Heller végül Bonyhádon is jelentős rabbinikus tekintélyt szerzett. Nevéhez több fontos vallásjogi és homiletikai mű kapcsolódik. Legismertebb munkája a Tiv Gittin, amely a válás és a get kérdéseivel foglalkozó talmudi és halachikus témákat tárgyalja. Másik jelentős műve a Tapuhe Zahav, amelyben a Tórához kapcsolódó tanításait, magyarázatait és prédikációit foglalta össze.
Élete utolsó állomása Óbuda volt. 1834-ben választották meg az óbudai zsidó közösség rabbijává, ám ezt a tisztséget már csak rövid ideig tölthette be. 1834. október 28-án bekövetkezett halála nagy veszteséget jelentett kortársai számára. Haláláról külön gyászbeszéd is készült, amely tanúsítja, hogy személyét és tudományos tekintélyét már életében nagyra becsülték.

Heller Zsolt

CVI HIRS HELLER RABBI LEGENDÁI

A rabbi, aki egy nyolcéves fiúban meglátta a jövőt
Amikor az ungvári Slomo Ganzfried mindössze nyolcéves volt, elveszítette édesapját. A kisfiú nevelését Rabbi Cvi Hirs Heller, az ungvári rabbi vette magára. A gyermekből később a zsidó vallásjog egyik legismertebb összefoglalójának, a Kicur Sulchán Áruchnak szerzője lett. Talán maga Heller sem tudhatta, hogy amikor egy árva gyermek kezét megfogta, egy olyan életutat indít el, amelynek könyveit majd Európa zsidó közösségeinek százezrei fogják forgatni. Így lett a „Hirsch Charif", az éles eszű rabbi nemcsak nagy tudós, hanem egy nagy tudós nevelője is.

Heller és a Hatám Szófér – két nagy tudós találkozása
A Hatám Szófér nagyra becsülte Heller tudását, különösen a Tiv Gittin című művét. Egy forrás a Hatám Szófér egyik válaszlevelére hivatkozik, és azt is közli, hogy amikor Heller Magyarországra érkezett, a Hatám Szófér több közösség figyelmébe ajánlotta őt mint rendkívüli tudóst.
Itt azonban van egy nagyon érdekes emberi fordulat is: Heller halála után a Hatám Szófér feleségül vette az özvegyét. Ő lett a nagy rabbi harmadikfelesége.

Heller Zsolt

IMAIDŐK A BET HAMIDRASHBAN

Hétköznap reggel: 07:30
Szombat reggel: 10.00
Vasárnap reggel: 08.00
Délutánonként (vasárnap - csütörtök) 17:30 a Mincha imádkozás kezdete, utána Máriv
Péntek esti gyertyagyújtás időpontja: 17:39
Péntek este közös mincha és Kábálát Sábát a Beth Hamidrashban 18:30
Szombat kimenetele: 18:41
Sabeszkor és vasárnap ismét - ünnepen együtt leszünk! A reggeli ima 10-től, Tóra olvasás, kidus, tanítás, beszélgetés.
Szombaton az imádkozás a Beth Hamidrasban lesz.
Git sabesz, sabath shalom, jó szombatot

, שַׁבָּת שָׁלוֹם!

BÚCSÚ A SÁTRAKTÓL – ŐSZI NAGY ÜNNEPEINK UTÁN, BÖRESIT SZOMBATJA ELŐTT

Elmúlt az őszi ünnepeink sorozata. Vasárnap is vidáman voltunk együtt Szimchát Tórakor, amely a Szukkot lezárása. Smini Acereszkor közösen emlékeztünk a Mázkir alkalmával. a Pásti Utcai Orthodox Zsinagógában. Ez a sátoros ünnep utáni első nap, melyet az őszi ünnepek zárónapjának is tekinthettünk.
Az Ö...való meghallotta imáinkat!

Elkezdtük újra olvasni a Tórát, a Böresit szakaszt. A héten szombaton a „Böresit" hetiszakasz az aktuális.
Az eheti szombaton hirdetjük ki az új hónapot. Október 10-én szombat este, valamint október 11-12-án Rosh Chodes Chesván, újhold. Ebben a hónapban nincsenek különleges ünnepnapok. Reméljük, hogy a Chesvan hónapot is egészségben és békében fogjuk együtt eltölteni! Betegeinknek jó egészséget, mielőbbi gyógyulást kívánunk! Shalom Izraelnek!
Vigyázzunk egymásra!vigyázzunk magunkra!
Git sabesz, sabbath shalom, jó szombatot, Git Chodes!

Kreisler Gábor

SABBATON HETILAP

A HETISZAKASZRÓL

Börésit (1Mózes 1:1–6:8.) leírja a világteremtés történetét, az ősi zsidó felfogás szerint. Egyúttal Rási kommentárja szerint ez a zsidó nép “telekkönyve” Erec Jiszráélra, a zsidóság isteni örökségére. A szakasz leírja az első emberpár, Ádám és Éva bűnbeesését, kiűzetését az Éden kertjéből és az emberi civilizáció első lépéseit a mezőgazdaság, állattenyésztés, a szerszámkészítés és zene terén. A szakasz Noé születésével zárul, aki a következő szakasz főhőse lesz.

Isten hat nap alatt megteremti a világot. Az első napon megalkotja a sötétséget és a fényt. A második napon a „felső vizek” és az „alsó vizek” elválasztásával megteremti a mennyboltot. A harmadik napon megvonja a szárazföldek és a tengerek határait, és földből fákat és füveket sarjaszt. A negyedik napon elhelyezi az égbolton a Napot, a Holdat és a csillagokat, hogy időmérők legyenek és megvilágítsák a földet. Az ötödik napon megteremti a halakat, a madarakat és a hüllőket, a hatodik napon pedig a szárazföldi állatokat és az embert. A hetedik napon Isten abbahagy minden munkát, és a nyugalom napjává szenteli azt.

Isten a föld porából formálja meg az ember testét, és az „élet leheletét” leheli belé orrlyukain keresztül. Az ember az elején még egyedül van, de aztán Isten úgy dönt, hogy „Nem jó, hogy az ember egyedül legyen”, s ezért kivesz a bordái közül egyet, asszonnyá formálja azt, és összeházasítja az embert az asszonnyal.

Ádámot és Évát Isten az Édenkertbe helyezi el, és megtiltja nekik, hogy „a jó és rossz tudásának fájáról” egyenek. A kígyó ráveszi Évát, hogy szegje meg a tilalmat, és az asszony a férjét is megkínálja a tiltott gyümölcsből. Bűnük büntetéséül Isten elrendeli, hogy az ember váljon halandóvá, térjen vissza a földbe, amelyből vétetett, és a javakat csak szenvedés és nehézségek árán szerezhesse meg. Isten kiűzi az embert az Édenből.

Éva két fiút szül: Káint és Ábelt. Káin összeszólalkozik Ábellel, meggyilkolja őt, és hontalan vándorrá lesz. Ádámnak egy harmadik fia is születik, Sét, akinek tizedik generációs leszármazottja Noé, az egyetlen igaz ember a megromlott világban.

Kreisler Gábor

A CHESVÁN HÓNAPRÓL

Az év második hónapja Tisri-től számítva, és az év nyolcadik hónapja Niszán-tól számítva. A Chesván elnevezés eredete babilóniai, és a nyolcadik hónapot jelenti, asszír nyelven: arhusmani. A Bibliában (Királyok Könyve 1,6,38.) héberül „bul” a hónap neve, ami termést jelent (a sok eső miatt jó termés várható).

Későbbi időkben a "chesván" szóhoz hozzáadták a "már" szót mely vízcseppet jelent „már midli”, arra utalva, hogy e hónap az esők hónapja Izrael földjén. A hónap csillagképe a Skorpió, miután a világ vízre szomjas, mint a skorpió, és csak a víz orvosolja a szomjúságát.

A hónap főbb eseményei a tradíció szerint:

Ebben a hónapban hunyt el Ráchel ősanyánk, a babilóniaiak megvakították Cidqiját Júda zsidó állam királyát, és megölték fiait (az Első Templom idejében).

Ebben a hónapban kezdődött el az Özönvíz, Jerávám izraeli király Tórában nem említett új ünnepet hirdetett Izrael királyságában, az Első templom idejében.

Babilóniai új bevándorlók telepedtek le Izrael földjén Cyrus perzsa király engedélyével (70 évvel az Első Templom lerombolása után).

Kreisler Gábor

SABBATON HETILAP

ŐSZI ÜNNEPEK VÉGÉN, 5787-BEN

Hála az Ö...Valónak, az őszi ünnepeken a Pásti Utcai Orthodox Zsinagógában, az itt lévő, és a Zsidóház sátrában együtt lehettünk.

Elmúlt az ünnepeink sorozata, korábban a Rosh haSana, Jom Kippur, most a Smini Aceresz és a Szukkot. Ezután a félünnepek, a holamoid napjai hagyományos ünnepi csokorral történt imádkozás mellett folytak le. A csokorhoz a MAZSIHISZ segítségével jutottunk. A Szukkot félünnepeinek végén csütörtök este köszöntött ránk a Hosáná Rába. Ezen a napon a hagyományok szerint hétszer körbejártuk a Bimát a Beth Hamidrashban, hozsannákkal, segélykérő imákkal kiáltottunk az Ö...Valóhoz, és a saneszt, a csokrot idéző fűzfaágakat ötször a földhöz, vagy a padhoz csaptuk imádkozás után, majd feldobtuk a tóratartó szekrény tetejére hagyományaink szerint. Közösen éltünk a Pásti utca otthonos sátrában. Ezen estére köszöntött be a Smini Áceret. Együtt imádkoztunk a Pásti Utcai Orthodox Zsinagógában, az autentikus helyen készültünk a Szukkot lezárására. Smini Aceretnek volt egy szomorú része, ekkor volt a Mázkir. Gábor Zoli hittestérünk olvasta fel az ilyenkor szokásos halottjaink nevét. Ezt a sátoros ünnep utáni első napot, egyben az őszi ünnepek zárónapjának is tekinthettük. Debrecenben három alkalommal is volt körmenet a Tórákkal. Péntek este - Smini aceresz - már elkezdődött a Zsidóház sátrában. A micvában az izraeli diákoknak is volt részük, az ottani egy napos ünnepet figyelembevéve. A körmenetek a szokásosnál vidámabbak voltak. A Dubaiból indult izraeli utasokkal teli repülőgép megmenekült utasait ünnepeltük. Minden egyes kör az ünneplésnek lett szentelve, a debreceni közösségnek és a diákoknak. Természetesen a hitközségünk tagjai is ott voltak a hatalmas elegáns sátorban, ahol a finom falatok sem maradtak el. Szombat este együtt vigadtunk Szimchát Tórakor - a Tóra örömünnepén. Ekkor a hitközségünk tagjai jelentek meg a vidám körmeneten. Természetesen szombat este és vasárnap délelőtt Szimchat Tórakor sem „pihentek" a Tórák. Táncolva, énekelve vidáman vittük körbe a hét Tórát. A kisgyermekek édesapjuk nyakában élvezték a jó hangulatot. Kibővített kiduson látta vendégül az imádkozókat a hitközségünk.
A Tórát elölről kezdtük olvasni a Böresit szakasszal. Így folytatjuk I...ten Tórájának végtelen bölcsességében való elmélyülésünket. Ez az az örök erő, amely több, mint 3300 éven keresztül összetart és fenntart minket!
Szépen, meghatóan, tradicionálisan zajlottak az ünnepek a Pásti Utcai Orthodox Zsinagógában, a hitközségünk. Az időjárás ismét kedvezett, bizonyára így érdemeltük!
Folytatjuk, és reméljük, hogy a szó minden értelmében békében üljük sabeszainkkal a rövidesen beköszöntő Chesván hónapot is!

Am Yisrael Chai!

Kreisler Gábor

MEGKEZDŐDÖTT MÓZES ELSŐ KÖNYVÉNEK OLVASÁSA A BÖRÉSIT SZAKASSZAL

A Tóra egy-egy szakaszát kell felolvasnunk zsinagógáinkban, héberül, a szöveg eredeti nyelvén, a Tóra-tekercseinkből (más hordozókról ezeken az alkalmakon nem lehet) a hétfői, a csütörtöki és a szombati istentiszteletek során.
A teljes Tórát így egy év alatt kell felolvasnunk. Az olvasást mindig a Tóra örömünnepén, Szimchát Tórakor fejezzük be és kezdjük is újra, azon az alkalmon, amikor a Tóra-tekercsekkel táncolunk is, ez az ünneplés zárja a „zsidó újévvel", a Rosh háSánával kezdődő „őszi ünnepek" sorozatát, amelyek közel egy hónapig zajlanak.

Szombatonként és bizonyos zsidó ünnepeken a Tóra adott hetiszakaszának olvasását kiegészítik a prófétai könyvek kijelölt részeinek olvasásával, az úgynevezett Háftárák felolvasásával is, bizonyos ünnepek alatt az ünnepre vonatkozó Tórai szakaszokat is olvasni kell. A hetiszakaszok a nevüket többnyire első jellemző szavukról kapják, az elsőt például azért hívják Berésit-nek, mert ez a Biblia első szava, azt jelenti, kezdetben. Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Összesen 54 hetiszakasz van a Tórában, ezek egy részét összevonhatják egymással, hogy felolvasásuk mindig pontosan egy zsinagógai évre jöjjön ki.

A Hetiszakaszok sorrendje – Mózes I. könyvében Börésit-ben

Brésit (Mózes 1. 1:1-6:8.)
Noáh (Mózes 1. 6:9–11:32.)
Leh-Lehá (Mózes 1. 12-17.)
Vájérá (Mózes 1. 18–22.)
Hájé Szárá (Mózes 1. 23–25:18)
Toldot (Mózes 1. 25:19–28:9)
Vájécé (Mózes 1. 28:10–32:3.)
Vájisláh (Mózes 1. 32:4–36:43.)
Vájésev (Mózes 1. 37-40.)
Mikéc (Mózes 1. 41:1–44:17.)
Vájigás (Mózes 1. 44:18-47:27)
Vájehi (Mózes 1. 47:28-50:26.

Kreisler Gábor

SABBATON HETILAP

FAIGEN SMUEL FŐRABBI: GONDOLATOK A BERÉSIT HETISZAKASZHOZ

A Tóra első mondata talán az egész emberi kultúra egyik legismertebb mondata: „Berésit bárá Elokim et hásámájim veet háárec” – „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.” A teremtéstörténetet olvasva könnyen az lehet az érzésünk, hogy egy tökéletes világ megszületésének történetét látjuk. Isten elválasztja a világosságot a sötétségtől, létrehozza az eget és a tengereket, megteremti a növényeket, az állatokat, végül az embert. Minden egyes szakasz után elhangzik: „És látta Isten, hogy jó.” A hatodik napon pedig már azt olvassuk: „És látta Isten mindazt, amit alkotott, és íme, nagyon jó.” Úgy tűnik, a világ elkészült.

Csakhogy a történet szinte azonnal más irányt vesz. Ádám és Éva vétkezik, Káin megöli Ábelt, néhány nemzedékkel később pedig az emberiség olyan erkölcsi állapotba kerül, hogy a következő hetiszakaszban már az özönvíz történetét olvassuk. Hogyan lett a „nagyon jó” világból ilyen rövid idő alatt ennyire tökéletlen világ? Talán azért, mert a teremtés „jósága” soha nem azt jelentette, hogy a világ készen van. Éppen ellenkezőleg: Isten szándékosan olyan világot teremtett, amelynek befejezését az emberre bízta. Ez lehet a Berésit egyik legfontosabb üzenete: az ember nem egy kész világ vendége, hanem Isten társa a teremtés folytatásában.

Ez már az ember teremtésének leírásában megjelenik. „Alkossunk embert képmásunkra, hasonlatosságunkra” – mondja Isten. A többes szám évszázadokon át foglalkoztatta a kommentátorokat, de talán egy további gondolatot is meghallhatunk benne. Mintha Isten magához az emberhez is szólna: én megadom neked az életet, a képességeket és a lehetőséget, de azzá, akivé válhatsz, már neked kell megalkotnod magadat. Az ember az egyetlen teremtmény, amely bizonyos értelemben befejezetlenül születik. Az állat ösztönei nagyrészt meghatározzák, hogyan fog élni. Az ember azonban dönthet arról, milyen emberré válik. Lehet nagylelkű vagy önző, felelősségteljes vagy közömbös, építő vagy romboló. Isten megteremti az embert, de a jellemét már neki magának kell megteremtenie.

Talán ezért kerül Ádám rögtön a teremtése után az Édenkertbe azzal a feladattal, hogy „művelje és őrizze”. Még az Édenkert sem olyan hely, ahol az embernek egyszerűen hátra kell dőlnie. A világ legelső embere rögtön munkát kap. Nem azért, mert a kert rossz vagy hiányos, hanem mert az emberi élet értelme nem a passzív fogyasztás. Amit kapunk, azt tovább kell építenünk. A világot művelni és őrizni kell. A családot építeni kell. A kapcsolatokat ápolni kell. A tudást tovább kell adni. Még a saját személyiségünk sem olyan, amit készen kapunk: egész életünkben dolgoznunk kell rajta.

Ez alapvetően megváltoztatja azt is, hogyan tekintünk a világ tökéletlenségére. Könnyű feltenni a kérdést: ha Isten teremtette a világot, miért van benne ennyi probléma? Miért vannak konfliktusok, igazságtalanságok, emberi gyengeségek? Természetesen nincs egyszerű válasz minden szenvedésre. A Berésit azonban egy dolgot világossá tesz: a világ tökéletlensége nem ad felmentést az embernek, hanem feladatot ad neki. Ha sötétséget látunk, fényt kell gyújtanunk. Ha igazságtalanságot látunk, igazságot kell teremtenünk. Ha valami eltört, meg kell próbálnunk helyrehozni. Nem minden problémát tudunk megoldani, de mindig van egy darabja a világnak, amelyért mi vagyunk felelősek.

Ez a gondolat különösen találó szimchát Tóra után. Néhány nappal ezelőtt befejeztük a Tóra olvasását, majd azonnal újrakezdtük. Megint ott állunk az első szónál: Berésit – kezdetben. Ez nem pusztán az éves olvasási ciklus technikai újrakezdése. Azt üzeni, hogy a zsidó ember életében mindig lehetséges új kezdet. Talán az elmúlt évben voltak terveink, amelyek nem sikerültek, fogadalmaink, amelyeket nem tartottunk be, dolgok, amelyeket másképpen kellett volna tennünk. A Tóra nem azt mondja: már késő. Egyszerűen újra kimondja: Berésit. Kezdd el még egyszer.

Talán ez az oka annak is, hogy a Tóra nem egy tökéletes ember történetével kezdődik. Ádám hibázik. Káin hibázik. Az első család története tele van konfliktussal és tragédiával. Mégis innen indul az egész emberi történet. A Tóra nem olyan embereket keres, akik soha nem rontanak el semmit, hanem olyanokat, akik képesek továbbépíteni azt, amit kaptak. A szentség nem a hibátlanságban rejlik, hanem abban, hogy az ember újra és újra hajlandó részt venni a teremtésben.

Minden reggel tulajdonképpen egy kis Berésit. Kapunk még egy napot, amely nincs teljesen megírva. Kapunk embereket, akikkel találkozunk, helyzeteket, amelyekben dönthetünk, és lehetőségeket, amelyekből valamit létrehozhatunk. A kérdés nem az, hogy tökéletes világot kaptunk-e, hanem az, hogy mit teszünk azzal a világgal, amelyet kaptunk. Talán ezért kezdődik a Tóra a teremtéssel: mielőtt megtanítaná, mit szabad és mit tilos, először azt tanítja meg, kik vagyunk. Nem nézők vagyunk Isten világában, hanem partnerek. A teremtés hat napja véget ért, de a teremtés munkája nem. Isten világot teremtett – és az emberre bízta, hogy napról napra egy kicsit jobbá tegye.

“A REBBE MONDTA” FAIGEN SMUEL FŐRABBI HETI ÜZENETE

„Az ünnepek vége nem azt jelenti, hogy magunk mögött hagyjuk Tisré szentségét. Éppen ellenkezőleg: ekkor kezdődik annak valódi feladata. A „VeJákov hálách ledárko” azt jelenti, hogy az ember elindul a saját útján, visszatér a munkájához és hétköznapi feladataihoz, de magával viszi mindazt a fényt, erőt és örömöt, amelyet az ünnepek során kapott. A cél az, hogy ne csak az ünnepeink legyenek szentek, hanem általuk a hétköznapjaink is azzá váljanak.”

“The end of the festivals does not mean leaving the holiness of Tishrei behind. On the contrary, this is when its true purpose begins. ‘V’Yaakov halach l’darko’ means that a person sets out on their own path, returning to work and everyday responsibilities while carrying along the light, strength, and joy received during the festivals. The goal is not only that our holy days should be holy, but that through them our ordinary days should become holy as well.”

סיום חגי תשרי אינו אומר שמשאירים מאחור את קדושת החגים. אדרבה, דווקא אז מתחילה העבודה האמיתית. ״ויעקב הלך לדרכו״ פירושו שהאדם יוצא לדרכו, חוזר לעבודתו ולעיסוקיו היום־יומיים, אך נושא עמו את האור, הכוחות והשמחה שקיבל בחגי תשרי. המטרה היא שלא רק ימי החג יהיו קדושים, אלא שבכוחם נכניס קדושה גם אל תוך ימי החול.

SABBATON HETILAP

HELLER ZSOLT: EGY TÖRTÉNET SABESZRA AVAGY TÖRTÉNETEK A ZSIDÓ FOLKLÓRBÓL

Cvi Hirsch Heller rabbi Ungváron működött, amikor Bonyhád rabbi nélkül maradt. A bonyhádi közösség annyira nagyra tartotta őt, hogy Ungvárig küldtek érte kocsit, hogy elhozzák és rabbinak megnyerjék. A bonyhádi zsidó közösség nem akármilyen rabbit keresett. Olyat akartak, akinek tudása és tekintélye messze túlmutat a saját városán. Amikor Cvi Hirs Heller, az „éles eszű" rabbi híre eljutott hozzájuk, nem elégedtek meg egy levéllel vagy küldöttséggel. Kocsit küldtek érte Ungvárra. A történet önmagában sokat elmond arról, milyen tekintélye volt Hellernek. Egy rabbiért akkoriban nem lehetett egyszerűen „elutazni egy interjúra". Egy közösségnek meg kellett győznie a tudóst, hogy hagyja el addigi helyét, és vállalja el az új közösség vezetését. Bonyhádnak sikerült.

Egy másik érdekesség:

Cvi Hirs Hellernek nemcsak a Tiv Gittin, hanem a Tapuhé Zahav című műve is fennmaradt. A könyv a Tórához kapcsolódó drósékat, prédikációkat tartalmazott; egy 1865-ös ungvári könyvészeti forrás is így jegyzi.

Egy aukciós katalógusban fellelhető egy 1648-ban Amszterdamban kiadott régi kabbalisztikus könyv, a Brit Menucha című műv. A könyv egyik első üres lapjára Cvi Hirs Heller saját kezűleg ezt írta: „Megvásároltam ezt a szent könyvet Teremtőm és Megváltóm tiszteletére..." és a bejegyzést 1823. Niszán 29-én, Bonyhádon keltezte és aláírta.

CSALÁDIAS SMINI ACERESZ SZOMBATJA

Folytatódott a családias hangulatú sabeszok sora. Smini aceresz szombatja alkalmával is szép számban voltunk együtt. Shmuel lejnolta az ünnepi szakaszt. A Bimánál Éliás Viktor és Tzwi követte, ÉliásViktor imádkozta a sachritot. Shmuel Faigen választotta ki az alijázókat. Szívesen vállalja ezt a plusz gabe munkát.

A gyermekek - kiegészülve a vendég gyermekekkel most is életszerűvé tették az imádkozást. Az Ö...Való látja a törekvésünket, minjenben akarunk imádkozni, ezért mindig segít nekünk!

A kidus folytatódott a Zsidó Ház sátorában, mely kitűnő izraeli ízekkel zajlott. Az előételeket a finom csirke sólet követte, majd ízléses rántott hús szeletkék is kerültek terítékre. Mindig kínál új fogásokat is a rabbi. A finom ételek a „séfet" és Riki rebecent dicsérték.

A tanítás az ünnephez kapcsolódott.

Bőven jutottunk szellemi és fizikai táplálékhoz ezen a szombaton is. Hosszan zmireszoltunk közösen az ünnepek napjaiban.

Gondolatban mindig Izraellel voltunk és vagyunk.

Érdemes személyesen meggyőződni a jó hangulatú családias sabeszokról, ahol kidusként a sólet, vagy egyéb finomságoké a „főszerep" - a tanítás mellett!

Reméljük, hogy ezen a hétvégén, Böresit szombatján is népes minjenben leszünk együtt!

Kreisler Gábor

A KÓSER ÉTTEREM MENÜJE, STERN ERVINNÉ, ETA KONYHÁJÁBÓL

2026.10.12-10.16-ig

HÉTFŐ:
gulyásleves, fánk
KEDD:
zsengebab leves,
zöldséges ragu, makaróni
SZERDA:
grízgaluska leves,
kelkáposzta főzelék, fasírt
CSÜTÖRTÖK:
gyümölcsleves, rántott szelet, rizs
PÉNTEK-SZOMBAT:
húsleves, sólet

A menü ára: 2.800 ft.

A rendelési igényeket kérjük,
előző nap 09.00 óráig leadni:
Telefon: (52) 415-861
E-mail: debrecenizsidosag@gmail.com
Az étlap megváltoztatásának jogát,
a konyha fenntartja.

Stern Ervinné, Eta

VICCEK

Képek az iskolából

Az első osztályos Kaplan Dódi az első tanítási nap után hazamegy.
Apja megkérdi: – Dódikám, hát mit tanultál az iskolában? – Megtanultam írni. – Már az első napon? Derék gyerek vagy. És mit írtál? – Ki tudja. Olvasni még nem tudok.

******

Kabos Gyula kisfia kezdetben nagyon rossz jegyeket hozott az iskolából apja nagy bosszúságára. A fiú összeszedte magát,
és a tanév végén már boldogan lobogtatta bizonyítványát:
– Papa! Osztályelső lettem! – Kabos arca elkomorult:
– Na, szép kis osztály lehet az, fiam, ahol te lehetsz az első.

******

A tanító mérgesen szidja az osztályt: – Huszonöt tökkelütött van ebben a teremben.
– Huszonhat – mondja pimaszul Móricka, a tanítóra célozva. – szemtelen kölyök!
Azonnal mars ki a teremből!
– Móricka kimegy a teremből, de a küszöbről visszafordul:
– Így persze a tanító úrnak lesz igaza.

Hernádi Miklós: A zsidó vicc világképe (Gondolat Kiadó Budapest, 2014-ből válogatva)
Fotók: chat gpt, Debreceni Zsidó Hitközség archívuma, wikipedia, Kreisler Gábor, Heller Zsolt

TOTÓ-KVÍZ

Az előző számunk rejtvényének kérdései az Ünnepek zárásához kapcsolódtak.
A megfejtés: „Fűzfaág”. Köszönjük a helyes megfejtéseket!
A megfejtést a helyes válaszok előtt álló betűk összeolvasásából kapjátok, - az email címemre (kreislergabor@gmail.com) küldjétek el a megjelenést követő szerdáig!
Ebben a számban is találhattok totót. A kérdések a Hesván hónaphoz kapcsolódnak.

Kérdéseink a következő hónapunkhoz,
a Chesvánhoz kapcsolódnak

1.Milyen más néven is ismerhetjük a Chesván hónapot?
I.BeszChesván J. Marchesvan K.Arbachesvan
2.Vannak-e hivatalos ünnepnapok a Chesván hónapban?
A.Természetesen vannak N. Kisebb ünnepek vannak
E.Nincsenek
3.Melyik Ősanyánk hunyt el ebben a hónapban?
N. Rebeka R. Rachel A. Sára
4.Mikor van Chesvan 1?
Á. Október 12. Y. Október 14 . Ü. november 2.
5.Hányadik hónap a Chesván, a Niszantól számítva az évben?
V. 2 M. 6 P. 8
6.Mi a hónap csillagképe?
P. Rák K. Ikrek Á. Skorpió
7.Milyen hónap következik Chesván után?
K. ElulS. Tisri M. Kiszlév

* * * * * * *

SABBATON HETILAP

A Sabbaton Hetilapot kiadja: Debreceni Zsidó Kulturális és Tudományos Kutatóintézet
Közép- és Kelet-Európai Zsidó Hitközségek és Szervezetek Egyesülete
A kiadásért felelős: Horovitz Tamás alapító elnök
Szerkesztőség: Heller Zsolt főszerkesztő, esszéista, folkesztéta
Kreisler Gábor szerkesztő, szakíró
Külső munkatárs: Shmuel D. Faigen főrabbi
E-mail: jewishcultureandscience@gmail.com
Terjesztés: Debreceni Zsidó Kulturális és Tudományos Kutatóintézet
Példányszám: 100 példány nyomtatott, 200 e-mail, online
Terjedelem: 04-12 oldal
A Kiadvány megjelenését támogatta: Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány